

Kompetence pracovníků sociálně-právní ochrany dětí

Terénní sociální pracovník (OSPOD)

Terénní sociální pracovník/ce řeší zejména:

- Situaci dítěte narozeného mimo manželství a pomoc matce dítěte narozeného mimo manželství
- Zastupování dětí, které nemohou zastoupit rodiče
- Problematiku dítěte z neúplné rodiny
- Nedostatečnou péči o děti a problematiku dítěte zneužívaného, zanedbávaného a týraného
- Náhradní rodinnou péči
- Hmotnou situaci rodiny s nezaopatřenými dětmi
- Další účelovou pomoc dětem

Terénní sociální pracovník/ce:

1. Posuzuje celkový stav a příčiny negativních jevů, navrhuje preventivní opatření a provádí je dle aktuálního stavu.
2. Provádí šetření v rodině a bydlišti dítěte, ve škole a školském zařízení, pracovišti dítěte, ve zdravotnickém zařízení, získává informace o dítěti a jeho rodině, spolupracuje s jinými státními orgány a obecními úřady.
3. Navrhuje a v součinnosti se soudem vykonává rozhodnutí o předběžném opatření o umístění dítěte do náhradní výchovy, účastní se podle potřeby výkonu rozhodnutí.
4. Na základě požadavků soudů podává zprávy o výchovných poměrech nezletilých a navrhuje opatření ve věcech jejich další výchovy.
5. Navrhuje a provádí výchovná opatření (napomenutí, dohled, omezení) a sleduje jejich účinnost.
6. Zastupuje nezletilce u soudu v postavení opatrovníka (§ 943 občanského zákoníku), vykonává funkci opatrovníka pro správu jmění (§ 948 občanského zákoníku) a poručníka (§ 928 a § 929 občanského zákoníku).
7. Poskytuje poradenskou pomoc rodičům, dětem, těhotným ženám v jejich obtížných rodinných a sociálních i osobních situacích. Zprostředkovává pomoc odborných poradenských, zdravotnických a jiných pracovišť.
8. Vyhledává ohrožené děti.
9. Sleduje vývoj dětí, které byly umístěny do výchovy jiných občanů než rodičů, a výkon ústavní výchovy, navštěvuje dítě, o něž pečuje odsouzená žena ve věznici.
10. Činí opatření potřebná pro převzetí dítěte, které se nachází v cizině bez doprovodu.
11. Podává návrhy na zahájení soudního řízení ve věcech ústavní výchovy, omezení nebo zbavení rodičovské zodpovědnosti nebo pozastavení jejího výkonu.
12. Podává podněty na zahájení trestního stíhání rodičů (osob odpovědných za výchovu dítěte) při podezření na spáchání trestného činu proti dítěti.
13. Zastupuje dítě v postavení poškozeného v trestním řízení (§ 45, 163 trestního řádu).
14. Podává podněty na přiznání náhrady škody za poškozené dítě (v postavení kolizního opatrovníka) orgánům činným v trestním řízení.
15. Vypracovává návrhy na stanovení výživného nebo jeho zvýšení pro nezl. děti, na změnu výchovy, změnu příjmení.
16. Podává návrhy na zahájení soudního řízení ve věcech určení otcovství k nezl. dítěti.
17. Podává opravné prostředky v zastoupení nezletilého dítěte.

18. Spolupracuje s občanskými sdruženími, církevními, charitativními a jinými organizacemi.
19. Vyhovuje dožadání jiných obecních úřadů a přešetřuje na jejich dožadání poměry nezletilého dítěte.
20. Spolupracuje s vedením zařízení sociálně-právní ochrany a vedením jiných účelových zařízení (např. domov pro matky s dětmi) a pomáhá řešit situaci dětí a rodičů v těchto zařízeních.
21. Podílí se na organizaci a účastní se výchovně rekreačních kurzů a jiných akcí pro děti z rodin, které řádně neplní své funkce a pro děti obtížně vychovatelné.

Kurátor/ka pro děti a mládež

Kurátor/ka pro mládež je odborný specializovaný pracovník odboru sociálních věcí, který/rá se zabývá:

- Nezletilými dětmi do 15 let, které se dopustily činu jinak trestného
- Mladistvými (15 – 18 let), u nichž bylo zahájeno trestní stíhání nebo kteří se dopustili přestupku
- Děťmi a mladistvými s opakovanými poruchami chování závažného rázu (záškoláctví, útoky z domova, agresivita, toxikomanie, alkoholismus, prostituce)

Kurátor/ka pro mládež:

1. Poskytuje sociální pomoc, zpracovává písemné podklady a účastní se jednání v zájmu klientů s jinými odborníky, se správními orgány, soudy, nestátními organizacemi a dalšími institucemi.
2. Na základě požadavků orgánů činných v trestním řízení podává kvalifikované zprávy o osobách nezletilých a mladistvých, které se dopustily protiprávních činů nebo činu jinak trestného. K tomu využívá individuálních pohovorů, šetření poměrů, informací obecních úřadů, státních orgánů, škol, školských a zdravotnických zařízení, zaměstnavatele apod.
3. Zúčastňuje se úkonů v přípravném řízení (výslech, konfrontace, seznámení s výsledkem vyšetřování ...). Zúčastňuje se hlavního líčení a veřejného zasedání v trestních věcech mladistvých, kde aktivně využívá svá práva daná zákonem, včetně opravných prostředků.
4. Spolupracuje s věznicemi a státním zastupitelstvím při řešení sociálních a výchovných problémů mladistvých. Alespoň jednou za tři měsíce navštíví mladistvého ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody.
5. Poskytuje komplexní odbornou pomoc v případech, kdy není mladistvý odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody (podmíněné zastavení trestního stíhání, podmíněné odsouzení ...).
6. Na základě dožadání zajišťuje zastupování místně příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností v přípravném řízení a v řízení před soudem.
7. Navrhuje soudu vydání předběžného opatření.
8. Podává soudu návrh na nařízení ústavní výchovy, uložení ochranné výchovy, prodloužení nebo zrušení ústavní výchovy (ochranné výchovy). Podílí se na realizaci ústavní nebo ochranné výchovy do příslušného zařízení ve spolupráci se soudem.
9. Spolupracuje se školskými zařízeními pro výkon ústavní a ochranné výchovy. Nejméně jednou za tři měsíce navštíví dítě, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova. Zasílá ústavnímu zařízení písemné vyjádření k povolení dočasného pobytu dítěte u rodičů, popřípadě jiných fyzických osob.
10. Spolupůsobí na zlepšení podmínek v rodinách obtížně vychovatelných nezletilých a mladistvých, u kterých je vykonávána ústavní výchova s cílem umožnit jejich návrat do rodiny.
11. Pomáhá nezletilým a mladistvým propuštěným z ústavní nebo ochranné výchovy a mladistvým z výkonu trestu odnětí svobody, aby se co nejlépe začlenili do společnosti.
12. Účastní se přestupkového řízení vedeného proti mladistvému v souladu se zákonem o přestupcích.

13. U obtížně vychovatelných dětí a mladistvých podává soudu podnět k uložení výchovného opatření, sleduje jeho účinnost, podle výsledků posoudí případné podání návrhu na zrušení výchovného opatření.
14. Poskytuje sociálně právní, výchovné, případně psychologické poradenství dětem i rodičům při řešení jejich rodinných, osobních a sociálních problémů a akutních krizových situací. Zprostředkovává pomoc odborných, poradenských a zdravotnických pracovišť a jiných odborných zařízení.
15. V souvislosti s plněním úkolů ze zákona o sociálně-právní ochraně dětí navštěvuje nezletilé a mladistvé v místě bydliště a jiném prostředí, ve kterém se zdržují. Je oprávněn pořídít obrazové snímky a zvukové záznamy dítěte a prostředí, v němž se zdržují, je-li to třeba pro účely ochrany práv dítěte.
16. Přípravuje podklady pro jednání komise sociálně-právní ochrany dětí, podle potřeby se zúčastňuje jednání komise.
17. Při poskytování sociálně-právní ochrany nezletilým a mladistvým spolupracuje s orgány obcí, zdravotnickými a školskými zařízeními, občanskými sdruženími, úřady práce a dalšími subjekty.
18. Analyzuje situaci v oblasti sociálně-patologických jevů u mládeže, navrhuje a podílí se na organizování a realizaci preventivních opatření.
19. Podílí se na organizaci a účastní se výchovně rekreačních kurzů a jiných akcí pro děti z rodin, které řádně neplní své funkce a pro děti obtížně vychovatelné.
20. Pořádá přednášky pro žáky a pedagogické pracovníky základních a středních škol se zaměřením na trestní odpovědnost nezletilých a mladistvých.
21. Zastupuje mladistvého u soudu v postavení opatrovníka (§ 34 odst. 2 trestního zákona).

Pracovník pro agendu náhradní rodinné péče

Pracovník pro agendu NRP:

1. Posuzuje celkový stav a příčiny negativních jevů, navrhuje preventivní a provádí okamžitá opatření dle aktuálního stavu.
2. Vede evidenci dětí a spisovou dokumentaci o dětech v agendě sociálně-právní ochrany dětí.
3. Provádí šetření v rodině a bydlišti dítěte, ve škole, pracovišti dítěte, dále ve zdravotnickém zařízení, školském zařízení, získává informace o dítěti a jeho rodině, spolupracuje s jinými státními orgány a obecními úřady.
4. Navrhuje a v součinnosti se soudem vykonává rozhodnutí o předběžném opatření o umístění dítěte do náhradní výchovy, účastní se podle potřeby výkonu rozhodnutí.
5. Na základě požadavků soudů podává zprávy o výchovných poměrech nezletilých a navrhuje opatření ve věcech jejich další výchovy.
6. Navrhuje a provádí výchovná opatření (napomenutí, dohled, omezení) a sleduje jejich účinnost.
7. Zastupuje nezletilce u soudu v postavení opatrovníka (§ 943 občanského zákoníku), vykonává funkci opatrovníka pro správu jmění (§ 948 občanského zákoníku) a poručníka (§ 928 a § 929 občanského zákoníku).
8. Vyhledává ohrožené děti.
9. Sleduje vývoj dětí, které byly umístěny do výchovy jiných občanů než rodičů, a výkon ústavní výchovy, navštěvuje dítě, o něž pečuje odsouzená žena ve věznicí.
10. Poskytuje poradenskou pomoc budoucím osvojitelům a pěstounům, rodičům, dětem, těhotným ženám v jejich obtížných rodinných a sociálních i osobních situacích. Zprostředkovává pomoc odborných poradenských, zdravotnických a jiných pracovišť.
11. Eviduje občany vhodné stát se osvojiteli a pěstouny.
12. Prošetřuje poměry občanů vhodných stát se osvojiteli a pěstouny.
13. Vydává rozhodnutí o svěřeni dítěte do péče budoucích osvojitelů a pěstounů.

14. Ve spolupráci s MPSV spolupůsobí při organizování náhradní rodinné péče.
15. Podává podněty na zrušení pěstounské péče.
16. Poskytuje poradenskou pomoc pěstounům ve zvláštních zařízeních pro výkon pěstounské péče.
17. Činí opatření potřebná pro převzetí dítěte, které se nachází v cizině bez doprovodu.
18. Podává návrhy na zahájení soudního řízení ve věcech ústavní výchovy, omezení nebo zbavení rodičovské zodpovědnosti nebo pozastavení jejího výkonu.
19. Podává podněty na zahájení trestního stíhání rodičů (osob odpovědných za výchovu dítěte) při podezření na spáchání trestného činu proti dítěti.
20. Vypracovává návrhy na stanovení výživného nebo jeho zvýšení pro nezl. děti, na změnu výchovy, změnu příjmení.
21. Podává návrhy na zahájení soudního řízení ve věcech určení otcovství k nezl. dítěti.
22. Podává opravné prostředky v zastoupení nezletilého dítěte.
23. Spolupracuje s občanskými sdruženími, církevními, charitativními a jinými organizacemi.
24. Vyhovuje dožadání jiných obecních úřadů a přešetřuje na jejich dožadání poměry nezletilého dítěte.
25. Spolupracuje s vedením zařízení sociálně-právní ochrany a vedením jiných účelových zařízení (např. domov pro matky s dětmi) a pomáhá řešit situaci dětí a rodičů v těchto zařízeních.
26. Podílí se na organizaci a účastní se výchovně rekreačních kurzů a jiných akcí pro děti z rodin, které řádně neplní své funkce a pro děti obtížně vychovatelné.

Pracovník pro agendu CAN

1. Posuzuje celkový stav a příčiny negativních jevů, navrhuje preventivní a provádí okamžitá opatření dle aktuálního stavu, stanoví finanční a věcné pomoci, vystupuje u soudních jednání, spolupracuje s orgány a institucemi a vyhledává osoby vhodné pro pěstounskou péči a osvojení.
2. Provádí šetření v rodině a bydlišti dítěte, ve škole, pracovišti dítěte, dále ve zdravotnickém zařízení, školském zařízení, získává informace o dítěti a jeho rodině, spolupracuje s jinými státními orgány a obecními úřady.
3. Na základě požadavků soudů podává zprávy o výchovných poměrech nezletilých a navrhuje opatření ve věcech jejich další výchovy.
4. Zastupuje nezletilce u soudu v postavení opatrovníka (§ 943 občanského zákoníku), vykonává funkci opatrovníka pro správu jmění (§ 948 občanského zákoníku) a poručníka (§ 928 a § 929 občanského zákoníku).
5. Vyhledává ohrožené děti.
6. Podává podněty na zahájení soudního řízení ve věcech ústavní výchovy, omezení nebo zbavené rodičovské zodpovědnosti nebo pozastavení jejího výkonu.
7. Podává podněty na zahájení trestního stíhání rodičů (osob odpovědných za výchovu dítěte) při podezření na spáchání trestného činu proti dítěti.
8. Podává podněty na přiznání náhrady škody za poškozené dítě (v postavení kolizního opatrovníka) orgánům činným v trestním řízení.
9. Zastupuje dítě v postavení poškozeného v trestním řízení (§ 45, 163 trestního řádu).
10. Podává opravné prostředky v zastoupení nezletilého dítěte.
11. Spolupracuje s občanskými sdruženími, církevními, charitativními a jinými organizacemi.
12. Vyhovuje dožadání jiných obecních úřadů a přešetřuje na jejich dožadání poměry nezletilého dítěte.
13. Podílí se na organizaci a účastní se výchovně rekreačních kurzů a jiných akcí pro děti z rodin, které řádně neplní své funkce a pro děti obtížně vychovatelné.